

El llenguatge

Sempre

20/IX/1979

No hi ha cap raó per a preferir a adverbis com sempre, mai, sovint, prou, abans, aviat, etc, tan usuals, genuïns, concisos i precisos, d'altres formes de llenguatge que hi equivalen: d'altres adverbis de formació més recent, (especialment els formats a partir d'adjectius amb la terminació -ment) i diverses locucions i perífrasis de què disposa l'idioma. Convé, però, conèixer la seva existència, saber que aquests adverbis, encara que no ho semblin, presenten sovint un bon nombre de sinònims o formes afins, que els poden substituir en molts casos —no sempre— i que, per tant, ens resulten molt útils com a expressions de recurs, amb les quals podem, per exemple, evitar enutjoses repeticions. Així, com a sinònims —parcials, és clar— de sempre, hom proposa tothora, tostemps, en tot temps, a qualsevol hora, en tots els casos, en tot cas, tota la vida, hit i dia, sense parar, constantment, continuament, incessantment, perpètuament, etc. És segur que un bon escorcoll del llenguatge encara en revelaria més. Anàlogament, com a formes equivalents a per sempre, tenim eternament, per sempre més, sense límit, sense fi, etc.

Actualment ha esdevingut força habitual l'ús de la locució conjuntiva condicional «sempre i quan», que deu procedir del llenguatge burocràtic i curialesc del castellà. Però no sembla pas que ni fins i tot aquesta llengua admeti aquesta expressió («siempre y cuando» o «siempre y cuando que»). En lloc de «Sempre i quan», doncs, caldria dir sempre que o tota vegada que, amb el verb en subjuntiu: Vine sempre que vulguis, Fes-ho sempre que en tinguis ganes, Hi participarem sempre que reuneixi les garanties suficients, T'hi autoritzaran tota vegada que demanis permís anticipadament. Remarquem que tota vegada que és, com hem dit, una conjunció condicional i no causal: no equival, per tant, a «tota vez que» i és un greu error usar-la amb el valor d'aquesta locució del castellà.

En el francès modern el mot «toujours» (sempre) ha adquirit també el valor equivalent a encara, cosa que constitueix un parany en que més d'un ha caigut. Així, cal traduir una frase com «il est toujours célibataire» per Encara es solter.

Albert Jane